

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
คำศัพท์	(13)
บทที่	
1	บทนำ
	1. ความเป็นมาของการศึกษา.....1
	2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....5
	3. สมมติฐานของการศึกษา.....5
	4. วิธีการศึกษา.....5
	5. ขอบเขตของการศึกษา.....6
	6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....8
2	หน้าที่ของกรรมการในการบริหารจัดการและการกำกับดูแลสถาบันการเงิน.....9
	2.1 บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการ ในการบริหารจัดการบริษัท 9
	2.1.1 ความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น บริษัท และกรรมการ.....9
	2.1.2 ประเภทของกรรมการ.....13
	2.1.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการ..... 18
	2.2 ลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินและกรรมการสถาบันการเงิน 20
	2.2.1 ความสำคัญของสถาบันการเงินในฐานะที่เป็นกลไกใน ระบบเศรษฐกิจ.....24
	2.2.2 การบริหารจัดการสถาบันการเงิน 25
	2.2.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการในการบริหารจัดการ สถาบันการเงิน 27

2.3	การกำกับดูแลสถาบันการเงิน	29
2.3.1	ระบบการกำกับดูแลสถาบันการเงินของประเทศไทย.....	30
2.3.2	อำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการคัดเลือก การแต่งตั้ง ขอบเขตของบทบาท และหน้าที่ของกรรมการ.....	31
3	หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ (Business Judgment Rule)	34
3.1	หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ : ความหมายและนัยต่อหน้าที่และ ความรับผิดชอบของกรรมการในการบริหารจัดการบริษัท	34
3.2	หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ : ศึกษาเชิงเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ....	34
3.2.1	กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา	35
3.2.1.1	ข้อความคิด.....	35
3.2.1.2	มาตรฐานการใช้หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ ในสหรัฐอเมริกา	43
3.2.2	กฎหมายประเทศออสเตรเลีย.....	49
3.2.2.1	ข้อความคิด.....	49
3.2.2.2	มาตรฐานการใช้หลักการตัดสินใจทางธุรกิจของ ในออสเตรเลีย	52
3.3	หลักการตัดสินใจทางธุรกิจที่ใช้บังคับกับกรรมการในสถาบันการเงินตาม กฎหมายไทย.....	68
3.3.1	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551	69
3.3.2	พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 15/2552 เรื่อง อำนาจหน้าที่ ของกรรมการของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญสูงสุดใ.....	71
3.4	สรุปหลักเกณฑ์ BJR ของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศไทย.....	74

4	ความเหมาะสมและเพียงพอของหลักการตัดสินใจทางธุรกิจ (Business Judgment Rule - BJR) ที่ใช้บังคับกับการตัดสินใจ ของกรรมการในสถาบันการเงิน	79
	4.1 ความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์ทางภาวะวิสัย ในการพิจารณาระดับความระมัดระวังของ กรรมการบริษัท.....	79
	4.2 มาตรฐานการใช้ความระมัดระวังของกรรมการสถาบันการเงิน.....	87
	4.3 ความเหมาะสมและเพียงพอของหลักการใช้ความระมัดระวัง ในการตัดสินใจทางธุรกิจของกรรมการในสถาบันการเงิน.....	92
	4.4 การใช้สิทธิฟ้องร้องของผู้ถือหุ้นในกรณีเกิดความเสียหายต่อ บริษัทจากการตัดสินใจทางธุรกิจของกรรมการ.....	97
	4.5 กรณีศึกษา	103
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	110
	1. บทสรุป.....	110
	2. ข้อเสนอแนะ.....	115
	บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก		
	ก. ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 28/2551 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ ข้อ 16 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อกำหนดและคุณสมบัติของกรรมการอิสระ.....	125

ข. รายละเอียดของการกำหนดความรับผิดชอบของกรรมการในการบริหารงาน สถาบันการเงิน คุณสมบัติของกรรมการอิสระ และโครงสร้างคณะกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อย.....	129
ค. รายละเอียดของการพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน.....	143
ง. รายละเอียดของอำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงิน ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญสูงสุด.....	152
จ. รายละเอียดของลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ไม่สามารถเป็นหรือทำหน้าที่ กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน.....	159
ประวัติการศึกษา.....	161

คำศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความหมายดังต่อไปนี้

คำศัพท์	คำจำกัดความ
“สถาบันการเงิน” และ/หรือ “ธนาคาร”	ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
“ป.พ.พ.”	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
“พ.ร.บ. บริษัทมหาชน”	พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดย (1) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 (2) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551
“Fiduciary Duty” หรือ “Fiduciary Duties”	หน้าที่ในการกระทำการเพื่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่นโดยยอมให้ผลประโยชน์ของบุคคลดังกล่าวอยู่เหนือผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งเป็นมาตรฐานสูงสุดของการปฏิบัติหน้าที่ที่กฎหมายบังคับใช้ ¹ *เนื่องจากยังไม่มีคำนิยามศัพท์ภาษาไทยที่สามารถนำมาใช้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมถึงความหมายที่ครบถ้วน ผู้เขียนจึงเห็นว่าการใช้ถ้อยคำภาษาอังกฤษโดยตรงน่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจหลักกฎหมายดังกล่าวได้ดีกว่าจึงขอละเว้นการใช้ถ้อยคำในภาษาไทยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

¹ Henry Campbell Black, *Black's Law Dictionary*, 6th Edition (United State of America: West Publishing Co., 1990), p. 625.

คำศัพท์	คำจำกัดความ
“Duty of Care”	หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง หรือหลักความระมัดระวัง *เนื่องจากยังไม่มีคำนิยามศัพท์ภาษาไทยที่จะสามารถนำมาใช้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมถึงความหมายที่ครบถ้วน ผู้เขียนจึงเห็นว่าการใช้ถ้อยคำภาษาอังกฤษโดยตรงน่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจหลักกฎหมายดังกล่าวได้ดีกว่าจึงขอละเว้นการใช้ถ้อยคำในภาษาไทยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
“BJR”	Business Judgment Rule หมายถึง หลักการตัดสินใจทางธุรกิจ
“พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ”	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดย (1) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 (2) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 (3) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551
“พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน”	พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551
“ธปท.”	ธนาคารแห่งประเทศไทย
“ประกาศ ธปท.”	ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 15/2552 เรื่อง อำนาจหน้าที่ของกรรมการของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญสูงสุด